

ATUAKKIT:

- 18 SIUNISSAQ PINGAARTILLUGU ILIUUSEQARFIGAARPUT
- 20 ILINNIARTUT PINGASUT OQALUTTUARPUT
- 22 SORAARUMMEERUT PIVIUSUNNGORTINNEQARPOQ
- 24 SAPAATIT AKUNNERI QULIT UNAMMINARTUT
- 32 VOXPOP: SULIFFEQARFIMMI ILINNIARTUT
- 34 SULIFFEQARFIMMI ILINNIARTINNEQARPUT

LÆS OM:

- 19 VI SATSER PÅ FREMTIDEN
- 21 TRE ELEVER TALER UD
- 23 ET EKSAMENSPROJEKT REALISERES
- 28 UDFORDRENDE TI UGER
- 33 VOXPOP: PRAKTIKANTER I VIRKSOMHEDEN
- 35 OPLÆRT I VIRKSOMHEDEN

Birtha Bianco, sulisoqarnermut qullersaq / HR chef.

Siunissaq pingaartillugu iliuuseqarfigaarput

Ullumikkut ilinniartuuguni aqagu sulisunngusaaq, oqaatsit na-jooqutaralugu Nukissiorfiit ukiuni arlalinni ilinniarfissanik praktikker-fissanillu neqerooruteqartarneq pingaartillugu iliuuseqarfigisimavaat.

LOUISE JOHANSSON

Aallaavittut Nukissiorfiit ilinniartunut inuus-sutissarsiutitut ingerlaqqiffiusumillu ilin-niartitaanerni suliffeqarfimmumut attuumas-suteqartuni ilinniartuusunut ilinniarfissanik praktikkerfissanillu neqerooruteqartarput. Matumani pineqarput skibsmontøritut, al-laffissornermut, Qarasaasialerinermut, kiisalu maskinmesteritut ingeniøritullu ilinniarti-taanerit, aammali ilinniartitaanernik allanik tunuliaqutallit praktikerfissaqartinnissaannut periarfissanik misissuinissamat amnavugut.

- Ilinniartunik naatsorsuuteqarneq un-gasinnerusoq eqqarsaatigalugu sulisussar-siorneruvoq, Sulisuleriviup pisortaa Birtha Bianco nassuiaavoq, taanna isumaqarpoq naat-sorsuuteqarneq suliaqarfimmi siunissamik inuusuttullu ilinniaannarnissamat suliffeqar-nissamullu tunngatillugu sunnerneqarnissaan-nik qularnaarinerusoq.

SULIFFEQARFIMMIK ILISIMANNINNEQ

Ilinniartut suliffeqarfimmiinneranni angunia-gaavoq atuarfimminni atuagarsukkaminik tulluarsaanermik ilinniarnissaat. Ilinniartut imminnut ilisarinerulersarput suliassallu sor-liit soqutiginerlugit paasinerusarlugu.

- Ilinniartuuneq imaangilaq suliffip-passuit ilaanniinneq. Ilinniartut suliffeqar-fimmiileraangata anguniagaasarpog sulif-feqarfimmik isiginneriaatsit amerlanerusut

atorlugit ilisimannilernissaat, Birtha nassuiaa-voq nangillunilu:

- Taamaattumik immikkoortortaqarfinni assigiinngitsuni sulinermik misiliisoqarnis-saa, ataatsimiinnerni peqataasoqarnissaa il.il. kissaatigisarpog. Taama ilionikkut ilinniartut suliffeqarnermik ilisimasaqarnerulersarput tamatumuunalu ilinniarenerminni suliffe-qalernissaannut piareersartinneqartarlutik.

NUTAAMIK EQQARSARLUNI SULIAQARNEQ PIUMASSUSEQARNERLU

Ilinniartitaanerpasuit ilinniartitaanermut pilersaaruteqartarput ilinniartut suliffeqar-fimmiinnerminni malitassaannik.

- Tamatumani nutsamik eqqarsarluta su-liaqartariaqarfusinnaasunik suliffeqarfimmumut piunasaqarfusinnaasarpog, Birtha oqaluttu-arpoq assersuorlunilu:

- Najukkani immikkoortortaqarfinni allaffinni ilinniartut ilinniartitaanermut pilersaarutiminni piunasaqatigineqartu-nik tamanik aqquasaarsinissaanni assersuuti-galugu qullersaqarfimmiinnissaat pisariaqar-sinnaavoq.

- Innaallagisserisunngorniat – atorfi-saqartilluaraluakkavut pineqartillugit illuni innaallagiamut ikkussukkanik naliginnaasu-nik suliaqartissinnaasanninneri ajornartor-siutaavoq. Taamaattumik innaallagisserisutut

ilinniartut ilinniarfissaannik neqeroorfigisin-naasanngilavut innaallagisserinermik sulif-feqarfimmik suleqateqalinngikkutta, Birtha uppernarsaavoq.

NUKISSIORFIIT KAAMMATTUUTIGINEQARPUT

Ilinniartut suliffissarsiortullu suliffeqarfim-mut pililersinniarlugit Nukissiorfiit ukiut tamaasa kalaallit suliffinnik nittarsaaneq sulisussarsiornermillu saqqummiinerannut kiisalu Danmarkimi AJOUR-messemut pe-qataasarpog.

- Taama ilionikkut suliffeqarfik pitsaa-sumik erseqqissaaqataaffigineqarpoq ta-matumunngalu peqatigitillugu siunissami sulilersussat sullitallu attaveqatigiillualersin-neqarlutik, Birtha nassuiaavoq.

Ilinniartunik naatsorsuuteqarnerup sun-niuteqarsimanera Nukissiorfiillu suliffeqar-fittut pitsaasutut pissanganartutullu ilisima-neqalersimanerat aamma saqqummiinerni (messe) taakkunani malugineqarsinnaavoq.

- Ilinniartut ilinniarfissamik praktik-kerfissamilluunniit soqutiginnillutik saaf-figinnittut ilarpassuisa ilinniaqatitig uagut-sinneereersimasut oqaloqatigisimasarpaat. Tamannalu pitsaasutut isigisariaqarpoq, Birtha naggasiivoq.

Vi satser på fremtiden

Med mottoet studerende i dag, medarbejder i morgen, har Nukissiorfiit i en årrække satset på at tilbyde studerende elev-, lærlinge- og praktikpladser.

LOUISE JOHANSSON

Som udgangspunkt tilbyder Nukissiorfiit elev-, lærlinge- og praktikpladser til studerende der læser, for virksomheden relevante, erhvervs og videregående uddannelser. Det drejer sig om skibsmontør-, administrations-, IT- samt maskinmester- og ingeniøruddannelser, men vi er også åbne for at undersøge muligheder for praktikplads for dem med en anden uddannelsesbaggrund.

- At satse på de studerende er en form for langsigtet rekruttering, forklarer HR-chef Birtha Bianco, som mener, at satsningen er en måde at sikre branchens fremtid og påvirke de unge hvad angår fortsatte studier og karriere.

KENDT MED VIRKSOMHEDEN

Målet med de studerendes virksomhedsophold er, at de skal lære at tillempe den teori, de har lært i skolen. De studerende får bedre selv erkendelse og bliver mere bevidste om hvilke typer af arbejdsopgaver der interesserer dem.

- At være elev eller lærling er derved ikke kun et job blandt mange andre. Når de studerende bliver knyttet til virksomheden er målet i stedet, at de skal blive kendt med virksomhe-

den i et bredere perspektiv, forklarer Birtha og fortsætter:

- Derfor ser vi gerne, at man får prøvet at arbejde i forskellige afdelinger, deltaget i møder mv. På den måde får de studerende et dybere indblik i arbejdslivet, hvilket forbereder dem til det, at de selv skal gøre karriere efter endt uddannelse.

KREATIVITET OG VILJE

Mange uddannelser har en bestemt uddannelsesplan, som de studerende skal følge, når de er på ophold i virksomheden.

- Det kan stille krav til virksomheden som nogen gange kan kræve lidt kreativitet fra vores side, fortæller Birtha og giver et eksempel:

- For at nogen kontorelever i lokalafdelingerne skal få alle de dele med som deres uddannelsesplan kræver, kan det f.eks. blive aktuelt for dem at komme på et ophold i hovedkontoret.

- Når det kommer til elektrikerlærlinge – en faggruppe vi ellers har hårdt brug for – ligger problematikken i at vi ikke kan tilbyde dem arbejde med almindelige husholdningsinstal-

lationer. Derfor kan vi ikke tilbyde lærlingepladser til elektrikerstuderende medmindre vi kan få sat et samarbejde med en elinstallationsvirksomhed i stand, konstaterer Birtha.

NUKISSIORFIIT ANBEFALET

For at tiltrække studerende, og arbejdssøgende, til virksomheden, deltager Nukissiorfiit hvert år i den grønlandske Job- og Rekrutteringsmesse samt maskinmesterforeningens AJOUR-messe i Danmark.

- Det er med til at synliggøre virksomheden i nogle positive sammenhæng, samtidigt som det skaber en god relation med fremtidens medarbejdere og kunder, forklarer Birtha.

At satsningen på studerende har båret frugt og at Nukissiorfiit er blevet kendt som en god og spændende virksomhed at komme til som studerende, kan man også mærke ved disse messer.

- Flere af de studerende som henvender sig af interesse for en elev-, lærlinge- eller praktikplads, har talt med studiekammerater der allerede har været hos os. Det må jo ses som en god karakter, afslutter Birtha.

Kalaallit suliffinnik nittarsaaneq sulissarsionermillu saqqummiherat, 2009.
Den grønlandske Job- og Rekrutteringsmesse, 2009.

Ilinniartut pingasut oqaluttuarput

Nukissiorfinni maanna ilinniarfinit assigiinngitsunit arlalinnit 17-inik ilinniartoqarpugut. Tassaapput NI2-mi akademimik ilinniartut, TNI-mi allaffissorneq sammillugu allaffimmi assistentingnorniartut, umiarsualerinermik, kiisalu VVS-montøringnorniartut ataaserlu automekanikeringnorniartoq. Taakkunannga pingasut Qorlortorsuarmi Nukissiorfinniinnerat pillugu NUKIK-mmit oqaloqatigineqarput.

LONA LYNGE

SOOQ NUKISSIORFIIT?

MINIK: - Siunnersortima oqaluttuuppaanga suliffeqarfiit sorliit praktikkerefigineqarsinnaanersut, taakkununngalu Nukissiorfiit ilaapput. Tassami skibsmontøritut ilinniarniaraanni suliffeqarfiit angisuunik motoorileriffiusut toqqarneqartariaqarput. Taamaattumik Nukissiorfiit assut pissanganartippakka kiisalu ikkussukkat sanaartukkallu suunersut alapernaattorujussuullugit.

NUUNU ELI: - Qaortumi suliffeqarfusinnaasunut tamanut praktikernissamik qinnuteqarpunga, taakkununnga ilanngullugit Nukissiorfinnut. Nukissiorfiit qinnuteqaammut akissuteqartutaapput. Taamaattorli Nukissiorfinni praktikkilerneru iluatsisineruvoq, tassami tamakkiisumik suliassakka sularisinaanagit naatsorsuuserinertaa ilinnianngitsuussagakku suliffeqarfimmi qitiusumik ingerlanneqarmat. Taamaattumik tamatuma ilinniarfimiinnermi atuagarsornikkut ingerlanneqarnissaa toqqarpara.

ANGERLA: - Praktikkersinnaaneq ilisima-reerpara, tassami atuqatikka arlalinnit Nukissiorfinni praktikkereerput. Suliffeqarfik pissanganartippara ilinniarninilu allanik misileerusullunga. Taamaattumik ilinniar-tunngorumallunga qinnuteqarpunga.

SUNA ILIKKARPISIUK?

MINIK: - Praktikkerefinit siullermit maani suliassaqrneruvunga, tamannalu pingaaruteqarpoq skibsmontøringnorniartutut atuarnermit praktikkereq siviliserusarmat. Motoorilerineq ilikkagaqarfigneruara. Sulisut suliakkererit tamaasa qanoq sularineqartarnerannik oqaluttuulluartaarpaannga.

NUUNU ELI: - Ilisimanngisakka ilikkarfigeqaakka sorpassuullu paasisaqarfigaakka, asersuutigalugu soorlu Nukissiorfiit illuutaat tamalaat. Tamatuma saniatigut sullissineq sullitanik attaveqarfusoq ilikkagaqarfigeqaara. Sullitanik sullissinermi pisorpasuit atuarfimmiinninni atuagarsornermit ilikkakannut naapertuuttorujussuupput. Innaallagamik qamitsinermik suliagarneq ilungersunalaarsinnaavoq tamakkuli qanoq qaangerneqarnissaa ilikkarneqartarpoq.

ANGERLA: - Praktikkilerama motoorinik suliagarnerunissara naatsorsuutigigaluarpara. Taamaattorli Qorlortorsuarmi erngup nukinganik innaallagissiorfimi suna tamarmi ingerlalluarpoq motoorilererpiarnerlu ajorpugut, motoorilli ullut 14-ikkuutaarlugit misilerartarvut. Aamma erngup nukinganik innaallagissiorfimi suleqataalaarpunga nu-naqarfiliqataallungalu. Umiarsuarmiikkalarninnit allaanersut maani ilinniarpakka.

SULEQATIT QANOQ IPPAT?

MINIK: - Aallaqqaammut ittuulaarpunga tamarmilli pitsaasuullutillu inussiarnersuupput. Suliassanik atuartillutalu ilinniar-tilluartaarpatigut.

NUUNU ELI: - Suleqatit ilumoorisaartuunngilat inussiarnersuullutillu. Aallaqqaammulli pitsaasumik misigisaqarfigaakka.

ANGERLA: - Nukissiorfinniinnera nuannareqaara suleqatikkalu nuannaralugit. Pitsaasumik immitsinnut qinngasaarutilaartarpoq. Tamatta ikinngutigijulluarpoq.

INGO HANSEN

Minik Djurhuus

Minik Narsameesuuvoq 23-nillu ukioqarluni. Nuummi Saviminilerinermik Ilinniarfimi skibsmontøritut ilinniarnermini ukiut pingajussaannik ukiullu kingullit aappassaannik ilinniarpoq. Ilulissani SISAK Dieselimi ilinniarfeqarluni aallartippoq. Kingusinnerusukut Narsami aalisakkerivimmu nuuppoq. Aalisakkerivik 2010-mi aasakkut matummat Nukissiorfinnut nuuppoq. Aamma Narsaq angerlarsimaffigamiuk najorusunneruaa.

INGO HANSEN

Nuunu Eli Olsen

Nuunu Eli TNI-mi ilinniartuuvoq ukiut sisamassaa kingullerlu ilinniarluni. 2006-imiillii Qaortumi najugaqarsimavoq tassani allaffissorneq sammillugu 2007-imi TNI-mi allaffimmi assistentingnornialerluni. Ilinnialingikkallarami suliffimmi allami misilittagaqarlualarpoq. Qaortumiiginnarniassagami TNI-mik ilinniarnissani toqqarsimavaa. Uini najugaqatigaa.

NUKISSIORFIIT QORLORTORSUAQ

Angerla Enoksen

Angerla Nanortalimmi Narsaq Kujallermeersuuvoq 22-nillu ukioqarluni. Skibsmontøritut ilinniarnermini ukioq kingulleq ingerlavoq. Akamalimmi (Akamalik Royal Greenlandip kilisaataataasa ilagisaanni praktikerluni aallartissimavoq. 2009-mi martsimi Qaortumi praktikkilerpoq Nukissiorfiit Qorlortorsuarmi.

Tre studerende taler ud

Vi har i Nukissiorfiit på nuværende tidspunkt 17 elever og lærlinge fra flere forskellige uddannelsesinstitutioner. De er henholdsvis NI2-akademistuderende, TNI kontorassistentelever med speciale i administration, skibs-, samt VVS-montørelever og en enkelt er i gang med en uddannelse som automekaniker. NUKIK har talt med tre af dem, for at høre om deres tid i Nukissiorfiit Qorlortorsuaq.

LONA LYNGE

HVORFOR NUKISSIORFIIT?

MINIK: - Min vejleder fortalte om hvilke virksomheder man havde mulighed for at holde praktik hos, herunder også Nukissiorfiit. Det skal jo helst være virksomheder med store motorer, når man skal i lære som skibsmontør. Jeg fandt derfor Nukissiorfiit meget spændende, og jeg var ret nysgerrig over hvilke installationer og anlæg der var.

NUUNU ELI: - Jeg afleverede ansøgninger om praktikplads i alle tænkelige virksomheder i Qaqortoq herunder også Nukissiorfiit. Nukissiorfiit svarede på ansøgningen, faktisk som den eneste. Det var dog lidt af et held jeg fik praktikplads hos Nukissiorfiit, for jeg kommer til at mangle at lære om regnskabsdelen, da det er centraliseret her i virksomheden. Jeg har derfor valgt at kompensere for denne del teoretisk under skoleopholdet.

ANGERLA: - Jeg kendte til praktikmuligheden, da flere af mine klassekammerater allerede var i praktik i Nukissiorfiit. Jeg fandt virksomheden spændende, og jeg fik lyst til at prøve noget andet under min uddannelse. Jeg sendte derfor en ansøgning om lærlingeplads.

HVAD LÆRER I?

MINIK: - Jeg har mere at lave her, end på den første praktikplads, hvilket er vigtigt, da man som skibsmontørelev tilbringer mere tid i praktik end i skolen. Og jeg lærer mere relevant motorarbejde. De ansatte gør meget ud af at fortælle mig, hvordan man arbejder med

tingene, hver gang de giver mig en opgave.

NUUNU ELI: - Jeg har lært meget om ting jeg ikke anede eksisterede, og det har givet mig indsigt i mange ting, som f.eks. Nukissiorfiits diverse anlæg. Derudover har jeg lært meget om kundeservice, hvor der er kontakt med kunder. Meget af hvad der sker, når man servicere kunder, stemmer godt overens med hvad jeg også læser af teori under skoleophold. Det kan være lidt hårdt at arbejde med lukninger af el, men man lærer hvordan man skal håndtere disse situationer.

ANGERLA: - Da jeg startede i praktik, havde jeg forventet at jeg skulle arbejde mere med motorer. Det hele kører dog med vandkraftværket i Qorlortorsuaq, så arbejdet med motorerne fylder meget lidt, men vi tester motorerne hver 14. dag. Jeg har også været med til at arbejde lidt på vandkraftværket og været med på bygdeture. Jeg lærer anderledes ting her, end da jeg var i skibet.

HVORDAN ER KOLLEGERNE?

MINIK: - Jeg var lidt genert i starten, men alle sammen er meget rare og venlige. De gør meget ud af at undervise og lære os opgaverne.

NUUNU ELI: - Kollegerne er meget nede på jorden, og venlige. Jeg fik et meget positivt indtryk af dem helt fra starten.

ANGERLA: - Jeg kan virkelig godt lide at være i Nukissiorfiit og er glad for kollegerne. Vi driller hinanden meget på en god måde. Vi er meget gode venner alle sammen.

Minik Djurhuus

Minik kommer fra Narsaq, og er 23 år. Han er på sit 3. og næstsidste år af sin uddannelse som skibsmontør fra Jern- og Metalskolen i Nuuk. Han startede med en lærlingeplads i Ilulissat, i SISAK Diesel. Han flyttede senere til Narsaqs fiskefabrik. Da fiskefabrikken lukkede i sommeren 2010, flyttede han til Nukissiorfiit. Han foretrækker også at være i Narsaq, da det er hans hjemby.

Nuunu Eli Olsen

Nuunu Eli er TNI-elev på 4. og sidste år. Hun har siden 2006 boet i Qaqortoq, hvor hun begyndte TNI-kontorassistent med speciale i administration i 2007. Hun har masser af erfaringer med andet arbejde, før hun startede sin uddannelse. Hun valgte at tage TNI-uddannelsen, så at hun kunne blive i Qaqortoq. Hun bor sammen med sin mand.

Angerla Enoksen

Angerla kommer fra Narsaq Kujalleq, Nanortalik, og er 22 år. Han er på sit sidste år af sin uddannelse som skibsmontør. Han startede sin praktik på Akamalik, som er en af Royal Greenlands trawlere. I marts 2009 kom han i praktik i Qaqortoq, hos Nukissiorfiit Qorlortorsuaq.

Soraarummeerut pivirusunngortinneqarpoq

Qaortumut kiassaanermut pilersaarut 2009-mi praktikkertut marluk ikiorsiullugit naammassivoq. Taanna pivirusunngortinneqaleruttorpoq tamatumalu kinguneraa Nukissiorfinnut sullitat amerlisimanerat.

LONA LYNGE

Maskinmesterinngorniarlutik praktikkertut Rune Otte Århus Maskinmesterskolemeer-soq aamma Mikkel Christensen Svendborgimi imarsiornermik ilinniartimmit SIMAC-imeersoq 2009-mi Qaortumut kiassaanermut pilersaarut naammassiniarlugu suleqatigiipput.

Najukkami immikkoortortaarfimmi praktikkernissamik neqeroorfigineqarput akueralugulu, kiisalu soraarummeerutissaminut atattillugu kiassaanermut pilersaarut suliaralugu.

- Rune aamma Mikkel VVS-montøriullutillu innaallagisserisuugaluarput ilisimasatillu atorlugit suliaqarsinnaasimapput Nukissiorfinnit ullumikkut iluaqutigilluarneqartumik, suleqatigiinni aqutsisoq Gert Kjær praktikkertunut taakkununga suliffeqarfimmi siunnersortaasoq oqaluttuarpoq.

KIASSAANERMUT PILERSAARUT

- Kiassaanermut pilersaarummi sumiiffiit sorliit qanoq kiassarneqarnerat allaaserineqarpoq; assersuutigalugu ungasianit kiassarneqarnerut aamma/imaluunniit innaal-

lagiatortumik kiassarneqarnerut. Aamma siunissami pilersuinissamut periusissamik allaaserinniffusinnaavoq, Gert nassuiaavoq.

- Taamani illoqarfimmut kiassaanermut pilersaarummik amigaateqarlunnarpugut, tamatumunnga peqatigitillugu kiassaanermik ineriartortitserusullutalu pisariillisaarusupugut. Taamaattorli isumassariat isummallu allatortissaat nalunaaquttap akunnerpassuunik atuiffiuvoq, ullunnarni piffissaqarfinggisatinnik, Gert uppersarsaavoq nangillunilu:

- Runep aamma Mikkelillu pilersaarut paasisutissamik attuumassutilinnik naammassivaat, ilaatigut sapaatit akunnerisa qulit tamaaniiffisamik ingerlanerini qanoq pivirusunngortinneqarsinnaanersoq.

UNGASIANIT KIASSAANERULERNEQ

Illut uuliamik atuiluni kiassarneqartut qanoq ililluni illoqarfimmi ungasianit kiassaavinut ikkunneqarsinnaanerannut periusissamik allaaserinninnissaq anguniagaavoq. Taamaalliornikkut illoqarfimmi kiassaanermi siunis-

sami pingaarnertut ikullaavik atorluarneqarniassamat kiassaateqarfimmilu uunnaavit atorluarneqarniassamata. Tamanna avatangiisinik inuiaqatigiillu aningaasaqarnerannik pissuteqarpoq.

- Praktikkertut illoqarfimmi angalaarlutik inunnik uuliatortumik kiassaatilinnik oqaloqatiginneqattaartorujussuupput, Gert eqqaamasalersaarpoq.

PIVIUSUNNGORTITSINEQ

Praktikkertut kiassaanermut pilersaarusiaannik pivirusunngortitsineq aallarteruttorpoq. Ilaatigut atuarfik qatserisartoqarfimmi ungasianit kiassaavimmuut ikkunneqarsimapput maanna Nukissiorfiit marlunnik annertuunik sullitaqalerlutik.

- Pilersaarut sorpassuarnut atorneqarsinnaavoq. Ilaatigut aamma sullitanngorsinnaasut killinniarninerinut atorneqarsinnaavoq. Tassaniippummi paasisutissat tamarmik, assersuutigalugu uuliamik ungasianiillu kiassaanermik atuineri akit assigiinngissutaat, Gert oqaluttuarpoq.

- Pisiffik aamma niuertarfimmik alliliissaaq, taamaamat ikkunneqassanerlutik isumaliutigaaq.

- Aammattaq kommune uulianik kiassaateqarfiit innaallagiatortumik kiassaanermik taarserneqarsinnaasut taarserneqarnissaannut akuersaartorujussuuvoq, Gert Nukissiorfiit praktikkertoqartarnerisa tamanut iluaqutaanerani takunnissinnaasoq naggasiivoq.

Praktikkertut taakku marluk, Rune aamma Mikkel 2010-mi januaarimi maskinmesteritut soraarummeernerminni angusipput.

INGO HANSEN

Et eksamensprojekt realiseres

I 2009 blev varmeplanen for Qaqortoq færdig, med hjælp fra to praktikanter. Denne er nu ved at blive implementeret, hvilket har resulteret i at der er kommet flere kunder til Nukissiorfiit.

LONA LYNGE

Maskinmesterpraktikanterne Rune Otte fra Århus Maskinmesterskole og Mikkel Christensen fra den maritime uddannelsesinstitution SIMAC i Svendborg arbejdede i 2009 sammen om at færdiggøre en varmeplan for Qaqortoq.

De fik tilbudt praktikpladser i lokalafdelingen som de tog imod, og arbejdede på varmeplanen i forbindelse med deres eksamensprojekt.

- Rune og Mikkel var i grunden henholdsvis VVS-montør og elektriker, og med deres viden kunne de lave et arbejde som Nukissiorfiit i dag har stor gavn af, fortæller teamleder Gert Kjær som fungerede som de to praktikanter interne vejleder.

VARMEPLANEN

- En varmeplan beskriver hvilke geografi-

ske områder, der forsynes med hvilken form af varme; f.eks. fjernvarme og/eller elvarme. Den kan også beskrive strategier for fremtidens forsyning, forklarer Gert.

- Vi manglede på det tidspunkt en fuldstændig varmeplan for byen, samtidig som vi ville udvikle og effektivisere varmforsyningen. Det tager dog mange timer at og få ideer og tanker ned på papir, tid som vi ikke havde i det daglige, konstaterer Gert og fortsætter:

- Rune og Mikkel færdiggjorde planen med al relevant information, blandt andet om hvordan det var muligt at implementere den, i løbet af de ti uger de var her.

MERE FJERNVARME

Målet var at få nedskrevet en strategi for hvordan man får de huse der får varme ved brug af olie, koblet til byens fjernvarmenet.

Dette så at byens varmeproduktion fremover hovedsageligt kunne blive produceret ved en bedre udnyttelse af forbrændingsanlægget, og mere effektiv udnyttelse af elektrokedlerne på varmeværket. Dette var af både miljømæssige og samfundsøkonomiske årsager.

- Praktikanterne gik meget rundt i byen og snakkede med folk der har oliefyr, erindrer Gert.

IMPLEMENTERINGEN

Implementeringen af praktikanternes varmeplan er nu i fuld gang. Blandt andet er folkeskolen samt brandstationen blevet koblet på fjernvarmenettet, således at Nukissiorfiit nu har fået to store nye kunder.

- Man kan bruge planen til meget. Den bliver blandt andet også brugt til at overbevise mulige kunder. Deri står nemlig al information, som f.eks. prisforskelle ved at bruge olie og fjernvarme, fortæller Gert.

- Pisiffik skal også til at udvide deres butik, så de overvejer om de skal kobles på.

- Kommunen er også stor fortalere for at de oliekedelcentraler der kan erstattes med elkedelcentraler, skal erstattes, afslutter Gert der virkelig kan se, at der er en win-win situation i Nukissiorfiits praktikantordning.

De to praktikanter, Rune og Mikkel bestod deres maskinmestereksamen i januar 2010.

INGO HANSEN

Poul Gravesen (saamerleq /tv.) &
Morten Mosevang (talerperleq /th.)

Sapaatit akunneri qulit unamminartut

– Fredericiamit Qaqortumut

Nukissiorfiit maskinmesterinngorniartunut ingeniørinngorniartunullu ukiut tamaasa arfineq pingasut missaannik praktikkerfissaateqartarput. Praktikkerfissanit pileriq-neqartunit taakkunannga marluk ukioq manna Fredericia Maskinmesterskolemi maskinmesterinngornianut Poul Gravesenimut aamma Morten Mosevangimut tunniunneqarput.

LONA LYNGE

Sapaatit akunnerini qulini Qaqortumi najogaqarput soraarummeerutissartillu sulialugulu; Qorlortorsuarmi Nukissiorfiit immikkoortortaanni nunaqarfinnut tallimanut imeqarfimmik aalajangersimasumik najoqqutarineqartussamik ineriartortitsinissaq. Taakku angerlanginnerini NUKIK-mmit kujataanut tikeraarneqarput.

SOOQ NUKISSIORFIIT?

Poul Gravesen aamma Morten Mosevang Pedersen tamarmik 26-nik ukioqarput atuaqatigiillutillu. Sulisuusimasup Jesper Thersip isumassarsiorfiusumik saqqummiinera tusarnaareerlugu uagutsinni praktikkerfissarsior-niarlutik aalajangersimapput.

- Kalaallit Nunaannukarissamat periarfissaqartoq siusinnerusukkut tusaraluarparput uagutsinnulli naleqqussorigunarnagu, Poul eqqaamasalersaarpoq.

Jesperli saqqummiinera tusaramikku isumaat allanngorpoq.

- Jesper Uummannami sulini pillugu oqaluttuarpoq Nukissiorfinilu sulineq qanoq innersoq oqaluttuaralugu. Ima isumasarsiorfigitigaarput ingerlaannaq qinnuteqaasiorluta.

Suliassaqarfiit, kiisalu Nukissiorfiit innaalagiamik, imermik kissamillu pilersuillutillu siammarterineranni suliassat naliginnaasut pissutigalugit qinnuteqarnissamik aalajangerput.

- Maani aamma Danmarkimi suliffeqarfinni takussaangitsunik allanik suliassaqarpoq. Assersuutigalugu nunaqarfeerannguani 30-100-nik innuttalinni aamma sanaartugaqarpoq. Danmarkimi angissutsit allarluinnaapput.

SOOQ QAQORTOQ?

Poulip aamma Mortenip Qaqortumukarnisartik namminneq aalajanginngilaat. Qinnuteqaammini sunik suliagarusunerlutik

allaannarput – nukissiornermik pitsanngorsaaneq, aserfallatsaaliineq kulturillu akornanni aqutsineq – taakkulu aallaavigalugit praktikkerfissanik neqeroofigineqarput akuersaakkaminnik.

- Pilersaarummik soraarummeerutissat suliarisinnaasaminnik peqarsimapput, Gert Kjær taakkununga marluusunut siunnersortaasoq oqaluttuarpoq.

Aammami allamik ilinniagaqarput. Poul industrielektrikeriugaluarpog Mortenilu VVS- aamma energimontøriulluni.

ANINGAASANIK SIPAAGASSAQARPOQ

Poulip Mortenillu soraarummeerutaanni najukkami immikkoortortaqarfimmi nunaqarfinnut tamanut imeqarfinnik assigiinnik qanoq sanasoqarsinnaaneramik siunnersuuteqarnissaq pineqarpoq. Nunaqarfiit tallimat ullumikkut tamarmik imermik assigiinngitsunik saliiuillit pineqarput.

Nalunaarusiussapput imeqarfimmik najoqqutassat atorneqartussamik aserfallatsaaliunartumik allaaserinniffiusussamik.

- Imeqarfik pisariitsuussaaq imermik pilersuiffiusinnaasoq maanna najoqqutassamik piumasqaatinillu naammassinniffiusumik, Poul oqaluttuarpoq.

Nunaqarfinni sanaartukkat sapinngisamik assigjaarnissaannut pissutaavoq aserfallatsaaliinermut ilinniartitsinermullu aningaasartuutunik millisaanissaq.

- Sanaartukkanik assigiinngitsunik arlallinnik atuineq pinnagu sanaartukkamik ataatsimik atuineq pillugu sulisunik ilinniartitsineq naammagineqarsinnaassaaq, Poul nassuiaavoq nangillunilu:

- Aammattaq inuup ataatsip ilaatigut feeriarqarnerani sanaartukkamit sanaartukkamut allamat taassuma assinganut nuusinissaq ajornaannerujussuusinnaavoq.

Nunaqarfinni pineqartuni imermik saliiuillit ilaat nutaanngililersimapput taarsertari-

aqarlutillu. Tamatumunnga atatillugu sanaartukkanut tamarluinnarnut Namminersorlutik Oqartussanit avatangiiisitigut akuersissummik qinnuteqartoqartussaavoq. Sanaartukkanik assigiissaarinnermi tamatumunnga tunngatil-lugu piffissamik aningaasanillu sipaartoqarsinnaavoq.

AJORNAATSUINNAANNGILLUINNARPOQ

Sanaartukkanik najoqqutassat atugassamik sananiarnermi unamminartuuvoq imissat tallimaanerit nunaqarfillu angissutsit assigiinngitsut tallimaallutik.

- Sanaartukkat tamarmik assigiinnik sanasinnaangilagut. Saarlumi assersuutigalugu imeq tarajuunngitsoq naammangilagut taamaammallu imaanit iminngortitsisarneq atorneqarpoq.

Neriuppugullu sanaartukkat assigiipajaa-lissasut, Saarloq eqqaassanngikkaanni, Morten oqaluttuarpoq.

- Igalikumi allamik suliassaqarpugut. Imermimmi pissarsiffigisartagaat aasakkut naammattumik imilersuutaasinnaangilagut, taamaammallu tamatumunnga aaqqiissutissamik nassaartoqartariaqarpoq, Morten oqarpoq.

- Suliatta ilarpassui paasiniaanerupput. Siusinnerusukkut UV-anlæginiq saliiusitut suliavavinnigilagut, taamaammatt tamarmik nutaajusorujussuupput, Poul oqarpoq.

- Sanaartugaarsuaqarluni maani pissutsit asseqanngillat. Taamaattumik paasisutissanik atorsaasunik sunik pissarsisinnaanerput killeqartorujussuavoq, Morten uppernarsaavoq.

Poulip Mortenillu siunnersuutaat pitsaanerpaat pingasut

- Akuersaarlutit takkugit!
- Paasisutissarsiatit tamaasa atukkit.
- Misilittagarilikkat tamaasa atukkit.

POUL GRAVENSEN

Morten pisannattaarsuanilu.
Morten og hans storfangst.

- Neriuppugulli sanaartukkamut atornerqarsinnaasumut siunnersuusiorsinnaalluta. Kujataaniinnaangitsoq aammali nunami nunaqarfippassuarni allani, marluullutik oqarput.

SULINERMI PISSUTSIT PITSAAST

Poul aamma Morten innaallagissiorfitoqqami sulipput, kantiinami allattarlutik, paasissutis-sanik pissarsiniartarlutik pilersaarummullu akisussaasut ataatsimeeqatigisarlugit.

Aamma najukkami immikkoortortaarfimmi sulisut nunaqarfiliarnerannut ilaasarput. Taakkunani Poul Mortenilu ullumikkut nunaqarfinni tallimaasuni imeqarfiit assigiingitsut takunissaannut periarfissaqartarput.

Poul aamma Morten praktikerminni illunnguami najukkami immikkoortortaarfimmit attartortinneqartumi najugaqatigiipput. Akiliineq ajorput aaqquissuussinerlu naammagisimaarluarlugu.

- Naammagittaalliutissaqanngilluinnarpugut. Pitsaasorujussuarmik pineqarpugut, Morten oqarpoq.

- Kikkut tamarmik inussiarnisarlutillu pitsaasuunerat misigalugu nuannerluinnarpog. Ilisarimasaaqalernalarpoq, Poul ilassusiivoq.

KULTUR OQAATSILLU

Kulturi kulturikkullu assigiingissutit eqqartorneqalermata Morten oqarpoq:

- Aallaqaammut takornariatut misigi-

simanalaarnera pinngitsuugassaagunangi-laq. Aammami takornariaavugut.

- Aap, maani allamiuuneq malunnarpoq, Poul oqarpoq ilanngullugulu oqaatigalugu tamanna ajortumik isumaqartinnikkini.

- Oqaatsinut tunngatillugu ilinniarniarsarilaarpunga. Ajunngi imaluunniit ajunngilatit oqaatsit nuannarisama ilagaat, qujanaq aamma qujanarsuaq ilanngullugit, sulili ilikkagasaqaqaanga, Poul qungujulluni nangippoq.

Poulip Mortenillu malugisimasaat tassavoq danskit najuutsillugit danskisut oqalut-

tariaqartoqartarnera.

- Paasisinnaarpiangilara sooq danskit kalaallisut oqalunnerunnginnersut. Ukiunimi arlalinni maaneereerlutik oqalussinnaassagaluarpud, Morten oqarpoq.

- Suliffimmi aamma kulturikkut assigiingissutsit malugisarpavut, assersuutigalugu oqaloqatigeeriaatsimi, Morten oqarpoq tamatumunngalu peqatigitillugu erseqqis-saatigalugu suliffeqarfimmi inooqatigiilluar-toqarpassitooq.

MORTEN MOSEBYANG

Poul nunaqarfimmi sulisoq.
Poul på bygdarbejde.

NUNA KUSANARTOQ

Morten ukiut qulit matuma siorna 16-inik ukioqarluni Nuummi najugaqarsimavoq. Kalaallit Nunaanni pissusit ilisimapaajarpai. Poulili siornatigut Kalaallit Nunaanniissimanngisannarpoq.

- Qaqortup qanoq angitiginera tikinngikkallaratta takorlooruminaappoq, Poul oqaluttuarpoq.

- Soorunami illoqarfik pillugu internetikut paasisassarluta Google Earth misisorparput Morten ilassusiivoq.

NUKIK nunamut tikeqqaaramik qanoq misigisimanersut aperaaq:

- Kalaallit Nunaata nunaanera kusanarluinnartoq qularnanngilluinnarpoq, Morten akivoq Poulilu akianiittoq oqaatsimut isumaqataalluni sikiimivoq.

- Maani piffissaq puullaqaqiffiunnginnerusarpoq Danmarkisulli puullaqaqinarti-ginngilaq, Morten ilassusiivoq.

SUNNGIFFIMMI SAMMISAT

Poul Mortenilu ajoraluurtumik aallaaniarsinnaanermut allagartartaarsinnaanngillat taama ittumik pissagaanni Kalaallit Nunaanni inuit najugaasa allattorsimaffianni nalunaarsor-simasussaammat. Angallammillu illoqarfiup avataanut aalisariartarput kapisilinnik, saarullinnik kanassunillu pisaqartarlutik.

- Aamma eqqorniaalluta oqattaajartortarpugut suleqatitta ilaanni aallaasinik atuk-

kertarmatigut, Poul qungujulluni oqarpoq.

- Naak maani Qaqortumi pisoqarfiunngitsumi najugaqarneq susassaaleqinarsinnaagaluortoq susassaartuaannartarpoq, Morten oqaluttuarpoq.

- Qaqqami pisuttuarneq pinngortitamillu qimerluuineq nuannaarutiginninnerlu nuannaraara, Poul oqarpoq.

- Aamma Nukissiorfiit timigissartarfiutaat ilaatigooriarlunga atortarpara angerlar-simaffinni pisarnera attatiinnarniarlugu, Poul Danmarkimi taekwondortartoq oqarpoq.

Mortenilli sunngiffimmi sammisartakami samminiarnera ajornakusoortissimavaa, tassami illoqarfimmi kigaallassaerluni pis-

sittoqarneq ajornat.

- Angerlaruma ikinngutima, ilaqtutama arnaatimalu atuarsinnaasaannik misigisakka qarasaasiamut ullorsiusiarlugit allaanartarpakka, Morten oqarpoq.

- Sulerisinnaanermi takorluuisinnaaneq kisimi killilersuisarpoq, praktikertut taakku marluk Nukissiorfinni praktikernissamik toqqaasimanerminnik naammagisimaarin-nittorujussuit oqarput.

- Qaqortumi praktikerneq akornutaanngilluinnarpoq. Praktikernermi tassani siunissami sulinissatsinni atorsinnaasatsinnik misilittagaqarlualerpugut, Morten naggasiivoq.

Nunaqarfimmi imeqarfik misissorneqarpoq. Et bygdevandværk bliver inspiceret.

Ilinniartut pitsaasunik misilittagaqarfigneqarput

Qorlortorsuarmi Nukissiorfiit 2009-mi maskinmesterinngorniartunik praktikertoqarput Qaqortumut kiassaanermut pilersaarummik naammassinnittunik. Ukioq manna praktikker-toqaqqippu tamatuminnaga misilittakkat pitsaasimaqimmata.

- Praktikertut praktikkerminni uagutsinut suliniutaasunik suliaqarluput, Gert oqarpoq.

- Ulluinnarni suliaarsarpassuaqartarpugut taamaattumillu suliniutit isumassarsivullu tamatumunnga assingusut nammineq iliuuseqarfigisinnaarpiarneq ajorpavut, piffissaqarnissaq ajornakusoortarmat, nangilluni oqaluttuarpoq.

- Taama ilionikkut susassaartut tamarmik pitsaasunik pissarsiaqartarput; praktikertut sulinermit soraarummeernermiillu misilittagaqalersarput uagullu tunisassiasaqalersluta, Gert oqarpoq.

- Suliarisaat tassaasinnaasarput siunnersortimik sulisoqartitsivigisimasinnaasaraluavut tamakkulu akisupput, Gert erseqqissaavoq.

Ilisimasat nutaat

- Maskinmesterinngorniart ingeniorinngorniallu praktikertut ilisimasaminnik nutaarpassuarnik isumassarsiorittarparatigut. Tassami ilinni-

fimminni ilikkagaasa ilaat teknikikkut nunarsuarmi ilisimalikkat nutaanerpaat ilagisarpaat, Gert oqarpoq.

- Qinnuteqaatit aallaavigalugit immikkoortiterisarpuq arlaallu atorsinnaanerlugit misissortarlugit. Soorunami suliniutit sorliit eqqarsaatiginerivut qinnuteqartullu piginnaasaat apeqqaatillugit toqqaasarpuq, erseqqissaavoq.

- Praktikertoqartarnermik misilittakkavut tassaapput suliamik pitsaasunik tunniussisinnasarnarat, Gert oqarpoq.

Ikiuutissaagut

Najukkami immikkoortortami nunatsinni ilinni- arfinni ilinniartut inissaqartikkumaneqartarput. Maanna assersuutigalugu ataatsimik allaffimmi- unngorniartoqarpugut skibsmontørinngorniallu marluk.

- Isumaqarpunga inunnik ilinniartitsinermit ikiunnessamat piginnaasaqalersitsiniarnissamul- lu pisussaaffeqartugut, Gert oqarpoq.

- Suliffeqarfimmi aqqissugaanikkut suliatigullu pisoqartuaannarpoq taamaammallu ta- makku ilinniartut ilikkagaqarfigninnaavaat Gert oqarpoq.

- Naak najukkani immikkoortortaqarfinni naat-

sorsuuserinermik suliaqarunnaarluga naatsor- suuserinermut tunngasuni eqiterisoqaraluortoq allaffimmiunngorniart aamma qullersaqarfim- miinnissamat periarfissaqartarput praktikker- millu ilamernga maani atorlugu, Gert oqaluttu- arpoq nangillunilu:

- Taama ilionikkut ilikkagassatik tamaasa ilik- karsinnaavaat.

Skibsmontørinngorniart praktikkerinermik ilaat- tut aamma erngup nukinganik innaallagissior- finnik ingerlatsinerinermik ilinniartarput.

- Maani najukkami immikkoortortami illo- qarfinni tamani aalajangersimasumik ilinni- artortoqartuussaagut, Gert naggasiivoq.

Poul Gravesen (talerperleq /th.) &
Morten Mosevang (saamerleq /tv.)

Udfordrende ti uger

– fra Fredericia til Qaqortoq

Hvert år har Nukissiorfiit omkring otte praktikpladser til maskinmester- og ingeniørstuderende. To af disse attraktive pladser blev i år tildelt maskinmesterstuderende Poul Gravesen og Morten Mosevang Pedersen fra Fredericia Maskinmesterskole.

LONA LYNGE

I ti uger boede de i Qaqortoq og arbejdede på deres eksamensprojekt; at udvikle et standardvandværk til lokalafdeling Nukissiorfiit Qorlortorsuaqs fem bygder. NUKIK besøgte dem i Sydgrønland, før de rejste hjem.

HVORFOR NUKISSIORFIIT?

Poul Gravesen og Morten Mosevang Pedersen, er begge 26 år og går i samme klasse. Efter at have hørt et inspirerende foredrag med den tidligere ansatte Jesper Thers, besluttede de sig for at også søge om praktikplads hos os.

- Vi havde egentlig hørt om muligheden for at komme til Grønland tidligere, men tænkte at det nok ikke helt var for os, erindrer Poul.

Deres mening skiftede dog, da de hørte Jespers foredrag.

- Jesper fortalte om sit arbejde i Uummannaq, og fortalte om hvordan det var at arbejde i Nukissiorfiit. Det inspirerede os så meget, at vi valgte at skrive en ansøgning med det samme.

De besluttede sig for at søge på grund af arbejdsområderne, og de generelle udfordringer ved at Nukissiorfiit både producerer og distribuerer el, vand og varme.

- Her er også andre udfordringer, som man ikke ser i en dansk virksomhed. Her findes f.eks. anlæg også i de helt små bygder, med bare 30-100 indbyggere. I Danmark er størrelsesordenen en hel anden.

HVORFOR QAQORTOQ?

Poul og Morten valgte ikke selv at komme til Qaqortoq. I deres ansøgning angav de kun hvad de kunne tænke sig at arbejde med – hvilket var energioptimering, vedligehold og tværkulturel ledelse – og ud fra disse blev de tilbudt praktikpladser som de tog imod.

- Vi havde et relevant projekt liggende, som de havde kompetencer til at lave som eksamensprojekt, fortæller teamleder Gert Kjær som er vejleder for de to.

De har nemlig også en anden uddannelsesbaggrund. Poul er i grunden industrielektriker og Morten er VVS- og energimontør.

PENGE AT SPARE

Poul og Mortens eksamensprojekt går ud på at komme med et bud på, hvordan man kan bygge et standardvandværk, til alle bygder i lokalafdelingens regi. Det drejer sig om i alt fem bygder, der i dag alle har forskellige typer af vandrensningsanlæg.

De skal udarbejde en rapport, hvor de skal beskrive et vedligeholdelsesvenligt standardvandværk.

- Det skal være et forholdsvis simpelt værk, som stadig kan levere drikkevand, der lever op til de normer og krav der nu er, fortæller Poul.

Grunden til at bygdernes anlæg skal være så ensartede som muligt er, at mindske udgifterne for vedligehold og uddannelse.

- Man vil kunne nøjes med at uddanne personale i brugen af et anlæg, i stedet for til flere forskellige, forklarer Poul og fortsætter:

- Med ens anlæg vil man også meget nemmere kunne flytte én person fra et anlæg til andet, hvilket blandt andet kan være aktuelt i ferieperioder.

Nogle af vandrensningsanlæggene i de aktuelle bygder er ved at være forældede og skal skiftes ud. I forbindelse med det, skal der laves ansøgning om miljøgodkendelse fra Grønlands Selvstyre for hvert enkelt anlæg. Ved en standardisering af anlægget kan der altså også spares tid og penge, hvad angår denne del.

SLET IKKE NEMT

Udfordringerne ved at lave et standardanlæg er, at der findes fem forskellige råvandsressourcer, og der er fem forskellige størrelser på bygderne.

- Vi kan ikke lave 100 % ens anlæg. I Saarloq findes der f.eks. ikke tilstrækkeligt

med ferskvand, så der laver man drikkevand fra havvand ved hjælp af et omvendt osmoseanlæg. Komponentmæssigt håber vi dog på at anlæggene bliver forholdsvis ens, bortset fra lige det i Saarloq, fortæller Morten.

- I Igaliku har vi en anden udfordring. Deres kilde kan nemlig ikke levere nok med vand om sommeren, så der skal også findes en løsning til det, siger Morten.

- En stor del af det arbejde vi laver, er at finde oplysninger. Vi har egentlig ikke umiddelbart arbejdet med UV-anlæg som rensningsmetode tidligere, så meget af det er også nyt, siger Poul.

- Der er meget enestående forhold heroppe med meget små anlæg. Derfor er det meget begrænset hvad vi kan finde af brugbare informationer, konstaterer Morten.

- Vi håber dog på, at vi skal kunne sammensætte forslag på et anlæg der kan bruges. Og ikke bare i Sydgrønland, gerne også i mange andre af landets bygder, siger de begge.

GODE ARBEJDSFORHOLD

Poul og Morten arbejder i det gamle elværk, hvor de sidder i kantinen og skriver, henter informationer og holder møder med de internt ansvarlige for projektet.

Jævnligt tager de også med lokalafdelingens ansatte på bygdetur. Da får Poul og Morten mulighed for at kigge på de forskellige vandværker, der findes i de fem bygder i dag.

Poul og Morten bor sammen i et lille hus under deres praktikophold, som lokalafdelingen har lejet for dem. De betaler ikke for det, og er rimelig godt tilfredse med ordningen.

Poul & Mortens tre bedste råd

- Kom med et åbent hjerte!
- Tag imod alle de informationer du får.
- Tag imod alle de erfaringer du får.

- Vi har ikke noget at klage over, overhovedet. Vi bliver behandlet rigtig godt, siger Morten.

- Det har været en super oplevelse fordi alle sammen er imødekommende og flinke mennesker. Man får en smule netværk i hvert fald, tilføjer Poul.

KULTUR OG SPROG

Når snakken kommer ind på kultur og kulturforskelle siger Morten:

- Man kan nok ikke undgå, at man i begyndelsen føler sig lidt som en turist. Det er jo også hvad vi er.

- Ja, man er godt klar over at man er udlænding heroppe, siger Poul som tilføjer at det ikke er negativt ment.

- Hvad angår sproget, så prøver jeg lidt at lære det. Ajunngi eller ajunngilatit (grønlandsk for "har du/I det godt?", red.) er nogle af mine yndlingsord, sammen med qujanaq og qujanarsuaq (grønlandsk for "tak" og "mange tak", red.), men der er lang vej endnu, fortsætter Poul smilende.

Noget som Poul og Morten har lagt mærke til, er at der bliver nødt til at tales dansk, når der er dansktalende til stede.

- Jeg forstår ikke rigtig, at danskerne ikke

snakker mere grønlandsk end de gør. De må jo kunne noget efter at have boet her i flere år, siger Morten.

- På arbejdet mærker vi også de kultur-mæssige forskelligheder, f.eks. på måden man snakker sammen på, siger Morten som samtidigt påpeger, at det virker til at være et rigtig godt socialt bånd internt i firmaet.

ET SMUKT LAND

Morten boede i Nuuk i et halvår for ti år siden, da han var 16 år. Han kendte til forholdene i Grønland på den måde. Men Poul har aldrig været i Grønland før.

Eqalugaarsunni imeqarfik.
Vandværket i Eqalugaarsuit.

Poul Morten-ilu praktikkerinnermini arlaleriarlutik umiatsiamik angalaartarsimapput. Poul og Morten har været på en del sejlture under praktikopholdet.

MORTEN WOSEVANG

- Det var svært at have forestillinger om hvor stort Qaqortoq var før vi kom hertil, fortæller Poul.

- Vi havde selvfølgelig kigget på Google Earth, og hentet informationer fra nettet om byen, tilføjer Morten.

NUKIK spurgte om deres første indtryk, da de kom til landet:

- Der er ingen tvivl om at Grønland er et fantastisk smukt land, svarer Morten, og

overfor sidder Poul som nikker genkendende til udsagnet.

- Tingene tager den tid det tager heroppe, og det er ikke så hektisk som det er derhjemme i Danmark, tilføjer Morten.

FRITIDSAKTIVITETER

Poul og Morten kan desværre ikke få jagttegn, da man skal være registreret i det grønlandske folkeregister for at få et. Men de tager på

fisketure i båd eller ved udkanten af byen, hvor de fanger laks, torsk og ulke.

- Vi tager også ud for at skyde lidt til måls, da de andre ansatte er venlige til at låne os rifler nogen gange, siger Poul med et smil på læben.

- Selvom man kan kede sig ved at bo her i Qaqortoq, hvor der ikke sker så meget, så kan man altid få tiden til at gå, fortæller Morten.

- Jeg kan lide at gå ture i fjeldet, og se mig omkring og nyde naturen, siger Poul.

- Jeg benytter mig også af Nukissiorfiits motionsrum ind imellem for at vedligeholde det man dyrker derhjemme, fortæller Poul som i Danmark går til taekwondo.

Morten har dog lidt svært at dyrke sin fritidsaktivitet, da der ikke findes faldskærmsudspring i byen.

- Jeg har i stedet brugt lidt tid til at skrive dagbog på computeren om vores oplevelser, som mine venner, familie og kæreste kan læse, når jeg kommer hjem, siger Morten.

- Det er kun fantasien der sætter grænser for hvad man kan lave, siger de to praktikanter som begge er meget tilfredse med deres valg ved at tage praktikophold hos Nukissiorfiit.

- At være på praktikophold i Qaqortoq er i hvert fald ikke en ulempe. Dette praktikophold har virkelig givet os erfaringer i bagagen som vi kan bruge i vores fremtidige arbejder, afslutter Morten.

Positiv erfaring med studerende

I 2009 havde Nukissiorfiit Qorlortorsuaq et hold maskinmesterpraktikanter, der færdiggjorde en varmeplan for Qaqortoq. De har nu igen et hold i år, da erfaringen med det har været så positiv.

- Under praktikanternes ophold får de udført et stykke arbejde, et projekt for os, siger Gert.

- Vi har meget at gøre i det daglige, så lignende projekter og ideer vi får, kan vi ikke rigtig gøre noget ved selv, da det kniber med tiden, fortæller han videre.

- På den måde får begge parter noget positivt ud af; praktikanterne får erfaringer fra arbejdslivet og deres eksamen, og vi får et produkt, siger Gert.

- Projekterne de laver, kan som regel være noget som vi skulle have haft en ansat rådgiver til, og sådan nogle er dyre, uddyber Gert.

Ny viden

- Maskinmester- og ingeniørpraktikanter giver os nye impulser med al deres nye viden. Noget af det de lærer i skolen, er jo blandt det nyeste inden for den tekniske verden, siger Gert.

- Vi sorterer ud fra ansøgninger, og ser på om vi kan bruge nogen af dem. Udpegelsen er selvfølgelig afhængig af hvilket projekt vi har i tan-

kerne, og ansøgernes kvalifikationer, uddyber han.

- Vores erfaring med praktikanter er, at de leverer et kvalitetsarbejde, siger Gert.

Vi skal hjælpe

I lokalafdelingen giver man gerne plads til studerende fra grønlandske uddannelsesinstitutioner. I øjeblikket har man f.eks. en kontorelev og to skibsmontørelever.

- Vi synes, at vi har en forpligtigelse til at hjælpe med at uddanne folk, og være med til at kvalificere dem, siger Gert.

- Der sker altid noget i virksomheden, rent organisatorisk og fagligt, som gør at elever har mulighed for at lære af disse, siger Gert.

- Selvom der også er sket centralisering indenfor regnskabsområdet, så at vi i lokalafdelinger ikke arbejder med regnskaber, så har kontorelever også mulighed for at komme til hovedkontoret, og tage en lille del af deres praktikophold deroppe, fortæller Gert og fortsætter:

- På den måde kan de få lært al det, de skal lære undervejs.

Skibsmontørelever lærer også om vandkraftværkets drift undervejs, som en lille del af deres

praktikophold.

- Vi vil altid have en fast lærling i hver by her i vores lokalafdeling, afslutter Gert.

INGO HANSEN

Gert Kjær

Ateq: Morten K. Skelmosen

Ukiut: 24

Ilinniagaq: Maskinmester

Piffissaq praktikerfusoq: August - November 2010

Soraarummeerfissatut naatsorsuutigisaq: Januar 2011

Morten SIMAC-imi Danmarkimi Svendborg-imi imarsiornermik ilinniarfiit annersarisaanni semesterit arfinilissaat maskinmesterit ilinniarpoq. Morten piffissami praktikerfigisamini ineriartortitsinermut immikkoortortamiippoq qanorlu ungasianit atuaasarnermik suliniutip akiligassaliornermit allaanerumumut atorpeqarsinnaanera atorluarneqarsinnaaneraluunniit pillugu suliniummik allaaserinnileruttorluni. Atuarfigisamineersoq Qaqortumi suliffeqarfimmi praktikersimasoq aqutigalugu kiisalu Ajour messernermi Nukissiorfinni sulisut oqaloqatiginerisigut Nukissiorfiit ilisimalersimavai.

- Danskil suliffeqarfiutaannit allaanerulluinnartumik misileerussullunga Nukissiorfiit uaneralarsuarmiittut praktikerfissatut toqqarpakka. Aamma Kalaallit Nunaannukarusuttuaannarpunga. Maannamut maaniinera nuannertorujussuuvoq. Sunngiffinni Kalaallit Nunaata

pinngortitaa, kulturua unnuamilu inuuneq nuannaarutigisarpakka: Assersuutigalugu aamma aalisangaatsiartarlungalu pinialulaartarpunga. Aamma Godthåb Jagtforening sapaatit akunnerannut marloriarlunga alakkartarpara tamannalu qarasaalierinermut ikiortit aqutsisuata Steen Jansdorffip aqquutissiuussaraa, Morten oqaluttuarpoq.

- Allat Nukissiorfinni praktikkernissamat kaammattornissaannut tunuarsimaarnavianngilanga suliffeqarfimmut assigiingitsorpasuumik neqerooruteqarfusoq, nammineq ineriartornissamat inissaqarluartuq minnerunngitsumillu akisussaaffeqarluni kiffaanngissuseqarfulluni, Morten suliffeqarfiup praktikkertussarsiornerata iluatsinneranik takusaqarsinnaasoq naggasiivoq;

- Siunissami sulisussanut nittarsaataluurtorujussuuvoq – praktikkertunuinnaangitsoq aammali ilisarimasaannut.

Randi Aalborg Universitetimi bygge- og anlægskonstruktionimi bacheloriuvoq. Sanaartornermik aqutsinermi kandidatinngorniartuuvoq. Piffissami praktikerfigisamini Ole Kristensen Ilulissani erngup nukinganik innaallagissiorfiornermut atatillugu nakkutilliusuusoq suleqatigaa. Ulluinnarni nakkutillinermut pitsaassutisimik qularnaarinnermullu peqataasarpog. Tamama saniatigut sanaartortitsisut ataatsimiinnerini, sanaartorneq pillugu ataatsimiinnerni pitsaassutsillu pillugit ataatsimiinnerni peqataasarpog.

- Ilinniarfinni ikinngutigaa suliffeqarfimmi praktikkernissamat periarfissanik misissuisimasoq aqutigalugu Nukissiorfiit ilisimalerpakka. Tamatuminnaga oqaluttuuppaanga soqutiginnilerpungalu. Tamatumunnga peqatigitillugu Kalaallit Nunaat nunaavoq qangali misigerusutara. Nukissiorfinni praktikkernissamat periarfissaqalerama tamanna naaggaarsinnaan-

ngilara, Randi oqaluttuarpoq nangillunilu:

- Piffissaq praktikerfigisara naatsorsuutitut naapertuulluinnarpog. Suleqatitaama ilissilluarpaannga. Sapaatit akunnerini siullerni sorpassuit misigaakka, Nuuk qullersaqarfillu, Ilulissat erngullu nukinganik innaallagissiorfiorfik kiisalu Sisimiuni erngup nukinganik innaallagissiorfik takuakka. Taamaammat siunissami sanaartortulerivimmi sulinissara takorloorinnaavara eqqarsarpungalu kingullerpaamik Kalaallit Nunaanni sulinanga.

- Praktikkertussarsiornikkumut naammasinermik kingorna suliffissaqartillugu suliffeqarfimmiinnarnissaannut periarfissaq annertusaqataaffigineqarsinnaavoq. Misigisat nuannersut siammarterneqalertortarput oqaluttuarisinnaavaralu kammalaatima ilaat Kalaallit Nunaannik takunnikkusussimanngisaannartoq maanna oqarmat nuna oqaluttuarisarisara takusarusullugu.

Ateq: Randi Brogaard Buss

Ukiut: 24

Ilinniagaq: Bygningsingeniør

Piffissaq praktikerfusoq: September 2010 - Januar 2011

Soraarummeerfissatut naatsorsuutigisaq: Juni 2011

Ateq: Christian Jørgensen

Ukiut: 24

Ilinniagaq: Maskinmester

Piffissaq praktikerfusoq: August 2010 - November 2010

Soraarummeerfissatut naatsorsuutigisaq: Januar 2011

Christian Fredericia Maskinmesterskolemi maskinmesterinngorniartuuvoq. Qullersaqarfimmi tunisassiorfimmi siararterivimmilu sulivoq bacheloritullu suliniutini suliaralugu. Suliniummi illoqarfimmi erngup nukinganik innaallagissiorfimmitt innaallagialersorneqartuni ilaqutariinnut ataatsinut illuini innaallagiatortumik qamittagaasumik kiassaalernikkut CO₂-mik aniatitsineq qanoq annertutigisoq sipaarneqarsinnaanersoq paasiniarneqarpoq. Tamama saniatigut illoqarfimmi ungasianit kiassaaffiusuni ikuaalavimmik atorluannerunikkut qanoq CO₂-mik aniatitsineq qanoq annertutigisoq sipaarneqarsinnaanersoq paasiniassallugu anguniagaavoq.

- Qinnuteqanngikkallarama Nukissiorfiit ilisimangikkaluarpakka. Nukissiorfiit internetikkumut nammineq nassaaralugit qinnuteqarpunga, Christian eqqaamasalersarpoq.

- Qullersaqarfimmi suleqatinnit ilasilluarneqartorujussuuvunga taakkulu nassuiaalluarlungalu sanaartukkanik takusaatippaannga. Erngup nukinga pillugu nutaanik paasisaqarneq pissanganarpoq, tassami nukissiuutaammat Danmarkimi ataatsimut isigalugu atorneqanngitsoq. Sunngiffimmi aamma suleqatitta ilarpasuisa praktikkertuusugut ilagisarpaatigut tamannalu nuannersorpasuumik misigisaqarfiuvoq. Pingaartumik sullivimmi avatangiisit pitsaasut misigisakka allat Nukissiorfinni praktikerfissarsiomissaannik/suliffissarsiorinnissaannik kaammattussagukkit erseqqissaatigiumaarpakka.

- Siunissami Kalaallit Nunaanni sulinisat takorloorluarsinnaavara maaninninni nuna alutorsaatigilerakku. Nukissiorfiit praktikerfertsialaapput suliffillu eqqortoq takkuttissappat qinnuteqannariaavunga, Christian naggasiivoq.

VOXPOP

SULIFFEQARFIMMI ILINNIARTUT
PRAKTIKANTER I VIRKSOMHEDEN

INGO HANSEN

Navn: Morten K. Skelmosé**Alder:** 24**Uddannelse:** Maskinmester**Praktikperiode:** August - November 2010**Forventet eksamen:** Januar 2011

Morten læser til maskinmester på 6. semester på SIMAC, som er Danmarks største maritime uddannelsesinstitution, i Svendborg. Morten er i sin praktikperiode tilknyttet udviklingsafdelingen, og er i gang med skrive et projekt om, hvorledes man kan anvende eller udnytte fjernaflæsningsprojektet til andet end at udskrive regninger. Han fik kendskab til Nukissiorfiit via én fra skolen, som havde været i praktik i virksomheden i Qaqortoq, samt ved at snakke med ansatte på maskinmestrenes Ajour-messe.

- Jeg valgte Nukissiorfiit som praktikplads, for at prøve noget helt andet end en dansk virksomhed, som alligevel ligger rundt om hjørnet. Og så har jeg altid haft lyst til at komme til Grønland. Indtil videre har det været rigtig godt at være her. Jeg

bruger min fritid på at nyde den grønlandske natur, kultur og nattelev: F. eks. fisker jeg en del og går lidt på jagt. Jeg besøger også Godthåb Jagtforening to gange om ugen, hvilket må tilskrives IT-supportleder Steen Jansdorf, fortæller Morten.

- Jeg vil ikke tøve med at anbefale andre til at blive praktikant hos Nukissiorfiit, da det er en virksomhed med mange forskellige tilbud, masser af plads til selvudvikling og ikke mindst frihed under ansvar, afslutter Morten, som kan se gevinster i at firmaet satser på at tiltrække praktikanter:

- Det er en enormt god reklameværdi for fremtidig arbejdskraft - ikke kun hos praktikanterne selv, men hele deres netværk lige så.

Randi har en bachelor i bygge- og anlægs-konstruktioner fra Aalborg Universitet. Hun er i gang med at tage en kandidat i byggeledelse. I sin praktikperiode arbejder hun sammen med Ole Kristensen, der er tilsynsmand ved vandkraftværket i Ilulissat. Hun deltager i det daglige tilsyn kvalitets-sikring. Herudover deltager hun i bygheremøder, byggemøder og kvalitetsmøder.

- Jeg fik kendskab til Nukissiorfiit gennem en ven fra studiet, som havde undersøgt praktikmulighed. Dette fortalte han mig om og jeg blev interesseret. Samtidig er Grønland et land jeg længe gerne har ville opleve. Så da jeg fik mulighed for at komme i praktik hos Nukissiorfiit kunne jeg ikke afslå, beretter Randi og fortsætter:

- Min praktikperiode har levet fuldt ud

til mine forventninger. Mine nye kollegaer har taget rigtig godt imod mig. De to første uger oplevede jeg mange ting og fik set Nuuk og hovedkontoret, Ilulissat og byggepladsen til vandkraftværket samt vandkraftværket i Sisimiut. Så jeg kunne godt forestille mig at arbejde i anlægsafdelingen i fremtiden. Det nok ikke er sidste gang jeg arbejder i Grønland.

- Ved at tiltrække praktikanter kan det være med til at øge chancen for, at de bliver i virksomheden efter endt uddannelse, hvis der er muligheder for job. Gode oplevelser breder sig hurtigt, og jeg kan fortælle, at en af mine veninder, som aldrig har villet se Grønland, nu har sagt, at hun gerne vil herop og se det land, jeg fortæller så meget om.

Navn: Randi Brogaard Buss**Alder:** 24**Uddannelse:** Bygningsingeniør**Praktikperiode:** September 2010 - Januar 2011**Forventet eksamen:** Juni 2011**Navn:** Christian Jørgensen**Alder:** 24**Uddannelse:** Maskinmester**Praktikperiode:** August 2010 - November 2010**Forventet eksamen:** Januar 2011

Christian læser til maskinmester på Fredericia Maskinmesterskole. Han sidder i produktions- og distributionsafdelingen på hovedkontoret og arbejder med sit bachelorprojekt. Projektet går ud på at klarlægge, hvor stor en CO₂-udledning der spares ved, at indføre afbrydelig el-varme i enfamiliehuse, i byer forsynet med elektricitet fra vandkraftværker. Derudover er målet at klarlægge, hvor stor en CO₂-udledning, der kan spares ved bedre udnyttelse af affaldsforbrændingen i byer med fjernvarmenet.

- Jeg kendte ikke Nukissiorfiit inden jeg søgte. Jeg fandt selv frem til Nukissiorfiit via internettet og skrev en ansøgning, erindrer Christian.

- Jeg blev rigtig godt modtaget af mine nye kollegaer, som har givet sig tid

til at forklare ting og fremvise anlæg. Det har været spændende at lære noget omkring vandkraft, da det er en energikilde, der stort set ikke bliver brugt i Danmark. I fritiden har mange af kollegaerne ligeledes brugt tid sammen med os praktikanter, hvilket har givet mange sjove oplevelser. Specielt det gode arbejdsmiljø jeg har oplevet, vil jeg fremhæve, hvis jeg skulle anbefale andre at søge praktik/job hos Nukissiorfiit.

- At arbejde i Grønland i fremtiden kunne jeg helt sikkert tænke mig, da jeg gennem mit ophold er blevet fascineret af landet. Nukissiorfiit har været et fint praktiksted, og hvis det rette job tilbyder sig, kunne jeg godt finde på at søge det, afslutter Christian.

Suliffeqarfimmi ilinniartinneqarput

- Praktikkernermit aalajangersimasumik atorfininnermut

Ilinniartut Nukissiorfinni qullersaqarfimmi praktikersimasut kingusinnerusukkullu atorfinissimasut ilagaat akissarsialerinnermik sulialik Paninnguaq H. Kajangmat aamma ingerlatsinnermut siunnersorti Søren S. K. Pedersen. Matumani kingumut qivialaarnert atuarsinnaavat.

LONA LYNGE

PANINNGUAQ: Nuummi akademimerkonom, aningaasaqarnej aningaasanillu aqutsineq sammillugu, 2007-imi. Aningaasaqarnermut immikkoortortaarfimmi piffissami 2004-2007-imi praktikkerpoq.

- Atuarfimmitt nalunaarfigineqarpugut Nukissiorfiit ilinniartoqarusuttut, taamaalil-lunga maanga qinnuteqarnissamat periarfisaq paasivara.

- Aamma Nukissiorfiit pissanganarpasit-sippakka Sulisoqarnermullu siunnersorti oqa-loqatigereerlugu soqutiginninnerulerpunga.

- Iluatsisillunga aningaasaqarnermut im-mikkoortortaarfimmi inissamik neqeroor-figineqarpunga, tassani ilinniartuuninni im-mikkoortortaarfii tamaasa aqqusaarpakka, soorlu atuusunik sullissivimmi. Oqaatigilaa-rusuppara ilinniarnera ilinniarfimmiinnernik praktikkermiinnernillu paarlakaaffium-mat, atuagarsorneq sulinerlu.

SØREN: Århus Makinmesterkolemit maskin-mesteri, 2009-mi.

Februarimit maaji ilanngullugu 2009-mi sanaartortulervimmi praktikkerpoq.

- Kalaallit Nunaanni praktikkersimasu-mik ilisarismaqanngilanga Nukissiorfillu ilisimasaqarfijerujussuarnagit. Nulialali Nar-sameersuvoq taannalu aqqutigalugu nuna ilisimasaqarfingaaarsiarpara. Maani praktikk-ersarsionissannut tamanna sunnuteqarpoq.

- Taamaattumik Kalaallit Nunaanni praktikkersissanik maskinmesterinut attuu-massuteqartunik internetikkut ujaasivunga. Taama iliorluna Nukissiorfiit internetikkut nittartagaat nassaaraa Sulisoqarnermullu Immikkoortortaarfimmut attaveqarlunga. Tamatuma kingorna Elena (Bodil Olsen, su-lisoqarnermut siunnersorti, aqq.) oqaloqati-gaara, ilinniarfimmi Aalborgimi saqqummii-nermi.

- Sanaartortulervimmi praktikkersissar-sivunga tassani pilersarusiornermut aqut-sisutut sulilaarlunga, kiisalu Narsami kias-saanermik susasaqarfik pillugu bacheloritit suliasannik suliaqarlunga.

QANOQ IPPA?

PANINNGUAQ: - Ajunneqqaq, qujanartumillu sulisunit tapersorneqarlularama Nukissiorfinni ilinniarnera iluarisimaqaara. Atuartut tamaanga innersuussinnaavakka, maniin-ninni pissarsiaqareerama annertuumik taper-sorneqarlularsimallungalu. Atuaqatikora Nukissiorfinnut innersuunnikuuara prakti-kerfigisimasaralua siulleq illoqarfimmut al-lamat nuuttussanngormat, qujanartumillu maani praktikkerluta ilinniagarput naam-massivarput.

SØREN: - Allat Nukissiorfinni praktikkersisarsionissamat aamma/imaluunniit suliffis-sarsionissamat kaammattorluarsinnaavakka, tassami suliffeqarfik pissanganarlunilu tama-nik sammisaqarfiummat. Taamaattorli Dan-markimit Kalaallit Nunaannut nuukkaanni sulernerluni isumaliutigisariaqarpoq. Maani inuuneq allaanerusinnaaqaq. Assersuuti-galugu praktikkernikkut siumut ilisimasaqar-figereernissaa iluaqutaassaaq.

AALAJANGERSIMASUMIK ATORFEQALERNEQ PILLUGU

PANINNGUAQ: - Atuarunnaarama maani sulilersinnaasunga neqeroorfigitippunga taannalu iluaralugu toqqarsimavara tamaa-niinnera nuannareqigakku. Siullermik kre-ditorafdelingimi atorfinippunga, tamatumalu kingorna allanut nuuttarsimallunga. Taamaam-mat misilittakkakka annertupput. Prakti-kersimanera iluaqutigalugu suliasat iser-simalluarfigilersimagakkit suliiinnarnissara qanigilernikuuara.

SØREN: - Praktikkernerma nalaani nunami maani najugaqarnissaq sulinissarlugu pissanga-narsinnaallunilu unaminarsinnaasooq uppernarsigakku Nukissiorfinni suliffissar-sioniarluna aalajangerpunga. Kiisalu ilin-niakkamik naammassinnerlaatat maani suliffimmik tamanik sammisaqarfiusumik akisussaaffeqarfiusumillu pissarsisoqarsinnaam-mat, Danmarkimut sanilliullugu.

- Praktikkerneq, Nuuk, Nukissiorfiit nu-

Paninnguaq H. Kajangmat

Narsami kiassaanermik pitsanngorsaaneq

Søren S. K. Pedersenip bachelorinnngorniar-nermini suliasaa tassaasimavoq Nukissiorfiit Narsami kiassaanermut susasaqarfian-nik annertusaanissamat pitsanngorsaanis-samul-lu periarfissanut tunngasoq. Nukissiorfiit in-naallagiatortumik qaminneqarsinnaasumik kiassaanikkut ungasianiilluunniit kiassaan-ikkut kissamik annertunerusumik tunisisinnaa-nermut periarfissaat immikkut pingartin-neqarput. Kissaq Qorlortorsuarimi erngup nukinganik innaallagissiorfimmitt tunis-siamit sinnerussinnaasumit elektrokedelit atorlugit pilersinneqartartussatut isumaliu-tigineqarpoq. Aammattaq ungasianit kias-saanissamat aqqiinerusinnaasooq aamma eqqakkanik ikullaavimmit kissamik atuif-fiusooq eqqarsaatigineqarpoq. Aammattaq suliniutini assigiinngitsuni CO₂-mik aniatit-sinnginnerulemikkut avatangiisitigut sipaa-rutaasinnaasut oqaaseqarfineqarput.

Søren S. K. Pedersen

nalu ataatsimut isigalugit pitsaasumik isum-merfigaakka, marluulluta, tassa nulialalu uteqperusulluta.

- Sutigut tamatigut maani inissilluar-pugut nunamilu kusanartumi ilassinniffiusu-milu iluarinnilluta.

Oplært i virksomheden

- Fra praktikophold til fastansættelse

Nogle af de studerende, der har afholdt praktik og som senere blev ansat i Nukissiorfiits hovedkontor, er lønmedarbejder Paninnguaq H. Kajangmat og driftskonsulent Søren S. K. Pedersen. Her kan du læse lidt om deres tilbageblik.

LONA LYNGE

PANINNGUAQ: Akademimerkonom med speciale i økonomi og ressourcestyling ved Handelsskolen i Nuuk, årgang 2007. Var på praktik i økonomiafdelingen i perioden 2004-07.

- Det var fra skolen vi fik meddelelse om at Nukissiorfiit gerne vil have elever, så på den måde fik jeg kendskab til muligheden for at søge hertil.

- Jeg syntes også Nukissiorfiit virkede spændende, og efter samtalen med en HR-konsulent, blev interessen forstærket.

- Jeg var heldig og blev tilbudt en plads i økonomiafdelingen, hvor jeg gennemgik alle underafdelinger, som f.eks. kundeservice, i de år jeg var her som elev. Jeg vil lige sige, at min uddannelse vekslede mellem skoleophold og praktikophold, teori og praksis.

Paninnguaq H. Kajangmat

SØREN: Maskinmester fra Århus Maskinmesterskole, årgang 2009. Var på praktik i anlægsafdelingen i perioden februar til og med maj 2009.

- Jeg kendte ingen der havde været i praktik i Grønland, og havde heller ikke noget særligt kendskab til Nukissiorfiit. Men min kone kommer fra Narsaq, og jeg havde en del kendskab til landet gennem hende. Det påvirkede min lyst til at søge praktikophold her.

- Jeg søgte derfor på nettet efter maskinmesterrelevante praktikpladser i Grønland. På den måde fandt jeg Nukissiorfiits hjemmeside og tog kontakt til HR-afdelingen. Efterfølgende fik jeg mulighed for at snakke med Elena (Bodil Olsen, HR-specialkonsulent, red.) på en uddannelsesmesse i Aalborg.

- Jeg fik praktikplads i anlægsafdelingen hvor jeg arbejdede lidt som projektleder, samt med mit bachelorprojekt om varmesektoren i Narsaq.

HVORDAN VAR DET?

PANINNGUAQ: - Det var rigtig godt, jeg er meget tilfreds med praktikopholdet i Nukissiorfiit, da jeg blev støttet af mine kolleger. Jeg kan anbefale de studerende virksomheden, da jeg har fået meget ud af det. Jeg har opfordret min gamle skolekammerat om at søge praktikplads hos Nukissiorfiit, da hendes første praktikplads skulle flyttes til en anden by, og vi har begge heldigvis afsluttet vores uddannelse med praktik her.

SØREN: - Jeg kan varmt anbefale andre at søge praktikplads og/eller søge arbejde i Nukissiorfiit, da det er en spændende og alsidig virksomhed at være tilknyttet. Dog skal man, hvis man flytter fra Danmark til Grønland, gøre sig visse overvejelser om, hvad det er man går ind til. Livet her kan være meget anderledes. Det er en fordel at have forhåndskendskab, f.eks. igennem en praktikperiode.

OM FASTANSÆTTELSE

PANINNGUAQ: - Jeg blev tilbudt et job her efter endt uddannelse, og jeg har med glæde valgt jobbet, da jeg er rigtig glad for at være her. Først blev jeg ansat på kreditorafdelingen, og andre steder senere hen. Derfor har jeg en bred erfaring. Med udgangspunkt i mit praktikophold, var jeg inde i opgaverne, så det var naturligt, at jeg ville fortsætte her.

SØREN: - Jeg valgte at søge arbejde hos Nukissiorfiit, fordi jeg i min praktikperiode fik bekræftet min idé om, at det kunne være spændende og udfordrende at bo og arbejde her i landet. Og at man, som nyuddannet, heroppe kunne få et mere alsidigt og ansvarsfuldt job end i Danmark.

- Praktikopholdet, Nuuk, Nukissiorfiit og landet som helhed efterlod så positivt et indtryk, at vi begge – min kone og jeg – havde lyst til at vende tilbage.

- Vi er på alle måder faldet godt til heroppe, og trives fint i dette smukke og gæstfrie land.

Varmeoptimering i Narsaq

Søren S. K. Pedersens bachelorprojekt handlede om Nukissiorfiits muligheder for udbygning og optimering af varmesektoren i Narsaq. Der var lagt specielt vægt på Nukissiorfiits muligheder for at afsætte mere varme enten som afbrydelig elvarme eller som fjernvarme. Varmen tænkes produceret med elektrokedler, ud fra den potentielle overskudsproduktion fra vandkraftværket i Qorlortorsuaq. Endvidere tænkes en eventuel fjernvarmeløsning der også inkluderede varme fra affaldsforbrænding. De potentielle miljøbesparelser, i form af CO₂-reduktion, ved de forskellige tiltag blev også kommenteret.

Søren S. K. Pedersen